

FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE DE EDUCAȚIE FIZICĂ LA ELEVII SPECIALITĂȚII „PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ” PRIN METODE INTERACTIVE

Carp Ion,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Adomnița Serghei,

Colegiul „Vasile Lupu”, Orhei, Republica Moldova

Keywords: professional skills, colleagues, physical education, pupils, educators, preschool pedagogy.

Abstract. This article addresses the issue of training professional skills in physical education field to Preschool Pedagogy pupils by using interactive methods in the teaching-learning-assessment process, based on the analysis of the literature and practice of the current system of the teacher training for preschool institutions.

Actualitatea temei

Statutul și recunoașterea socială a unei profesii, depind în mare măsură de pregătirea științifică, teoretico-metodică, dar și de nivelul de calificare a celor care o practică. Profesia de cadru didactic se încadrează perfect în această regulă. Eficientizarea procesului de formare a cadrelor didactice este parte integrantă a hotărârii Consiliului Europei de a considera profesorii ca actori-cheie a strategiilor de stimulare a dezvoltării sociale și economice a oricărei țări.

Schimbările de ultima oră ce au loc în societate necesită o regândire și modificare a sistemului de pregătire a cadrelor didactice în învățământul profesional tehnic. Cerințele față de specialiștii din acest domeniu devin din ce în ce mai mari, iar condițiile de activitate tot mai dificile. În Codului Educației al Republicii Moldova, 2014 se menționează că specialiștii în domeniul educației preșcolare trebuie să corespundă unui șir de standarde educaționale

Orientarea standardizată și monotona în pregătirea cadrelor didactice ce a prevalat ani la rând s-a dovedit a fi neefectivă în condițiile educației de astăzi. Sistemul educațional de astăzi solicită cadre didactice creative, capabile să se orienteze și să se manifeste în diverse situații, de a lucra diferențiat și de a face față provocărilor ce apar în fiecare zi [6, 8, 9].

Apariția unor noi cerințe față de educarea tinerii generații, existența unor noi tipuri de instituții preșcolare ca „școală-grădiniță”, „grădiniță privată” condiționează necesitatea formării unui nou specialist în domeniu, capabil să vadă și să studieze personalitatea fiecărui copil, de a dezvolta trăsăturile de

personalitate și în bază la acestea de a proiecta demersul educațional în grădiniță. Astăzi societatea are nevoie de un pedagog-educator a copilului preșcolar, capabil să acționeze rapid în baza cerințelor sociale, să se adapteze eficient la schimbările ce au loc în domeniul educațional [2, 4, 7].

O condiție importantă pentru a ajunge la rezultate remarcabile, este asigurarea educabililor cu un corp didactic bine pregătit și motivat în ceea ce face. Totodată, nici o reformă a educației nu va avea succes fără a oferi viitorilor specialiști o bună pregătire teoretică și practică specifică cerințelor actuale. Din aceste considerente este important de a spori sistematic calitatea proiectării și implementării programelor de formare a cadrelor didactice din toate ciclurile de învățământ.

În contextul de mai sus în 2010 Consiliul Național pentru Curriculum aprobă *Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie* [2]. Menirea acestui document fiind stabilirea unui numitor comun al diversității cadrelor didactice. În baza acestor standarde, toate cadrele didactice vor ști care sunt așteptările față de ei ca educatori în prestarea serviciilor de educație timpurie. Documentul stabilește un reper comun al competențelor obligatorii necesare practicării profesiei de educator. Totodată aceste standarde servesc ca un sistem de referință în autoevaluarea competențelor profesionale de către cadre didactice. Cunoscând aceste standarde fiecare educator poate să-și autoaprecieze nivelul de pregătire profesională și să aprecieze necesitatea de perfecționare ale unor domenii ale pregătirii sale.

Din cele expuse mai sus putem concluziona că pregătirea profesională a specialiștilor în domeniul preșcolar este un proces complex, dar totodată absolut necesar în condițiile educației de astăzi. Una din laturile pregătirii viitorilor educatori este pregătirea în domeniul educației fizice [3, 7].

În Republica Moldova, calificarea educator se regăsește în Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 853 din 14 decembrie 2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.340-346, art.957). Deci viitorii educatori își fac studiile în colegii (foste pedagogice), cu program de 4 ani după studiile gimnaziale. În cadrul planului de învățământ de specialitate se regăsesc și disciplinele ce au menirea de asigura viitorii specialiști cu competențe profesionale necesare pentru organizarea și desfășurarea activităților de educație fizică în grădiniță.

Cele menionate ne-au direcționat spre identificarea *problemei de cercetare*, care rezidă în necesitatea fundamentării experimentale a procesului de formare a competențelor profesionale de educație fizică ale elevilor specialității „Pedagogie

preșcolară” prin metode interactive, ceea ce va conduce la optimizarea nivelului pregătirii teoretice și metodice.

La baza cercetării stă **ipoteza**, conform căreia formarea competențelor profesionale în domeniul educației fizice la elevii specialității *Pedagogie preșcolară* este mai eficientă în cazul utilizării metodelor interactive în procesul de predare-învățare-evaluare, precum și centrarea acestuia pe cel ce învață.

În acest context **scopul cercetării** este de a elabora conținutul științific argumentat, a formelor și metodelor de pregătire a viitorilor educatori în domeniul didacticii educației fizice.

În baza scopului de mai sus sunt stabilite următoarele **obiective**:

1. Analiza structurii și conținutului procesului de pregătire a viitorilor educatori în domeniul educației fizice.

2. Stabilirea formelor și metodelor utilizate în pregătirea viitorilor educatori spre organizarea cât mai eficientă a activităților de educație fizică în grădiniță.

3. Validarea experimentală a influenței metodelor interactive asupra procesului de formare a competențelor profesionale ale viitorilor educatori.

În baza scopului și obiectivelor propuse au fost selectate **metodele de cercetare**: analiza literaturii de specialitate, analiza planurilor pregătirii profesionale, ancheta, chestionarul, experimentul și metoda matematico-statistică.

Organizarea și desfășurarea cercetării

În calitate de subiecți ai cercetării au fost selectate grupele 41 și 42 *Pedagogie preșcolară*, din cadrul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei. În cadrul grupelor își făceau studiile 51 de elevi (25 fete – grupa 41 și 26 fete – grupa 42). Ca instituție de aplicație pentru organizarea stagiilor de practică au fost selectate următoarele instituții preșcolare: Grădinița creșă nr. 4 Orhei, Grădinița creșă nr.6 Orhei și Grădinița creșă nr. 8 Orhei.

Cercetarea întreprinsă de noi în cadrul Colegiului „Vasile Lupu” din Orhei, în perioada anului de studiu 2018-2019, a vizat aspecte pedagogice generale cu privire la sistemul metodelor de instruire specifice procesului de pregătire a specialiștilor pentru instituțiile preșcolare și respectiv particularitățile folosirii metodelor interactive în cadrul cursurilor predate. În pedagogia contemporană de formare a competențelor profesionale, clasificarea principalelor grupe de metode interactive, după [1, 3, 5] poate fi prezentată astfel:

a) *Metode de predare-învățare interactivă în grup*: metoda predării/învățării reciproce, metoda „Mozaicul”, metoda învățării pe grupe mici, metoda turneelor între echipe, metoda schimbării perechii, „Cubul”.

b) *Metode de fixare/sistematizare și de verificare a cunoștințelor*: harta cognitivă sau harta conceptuală, arborele genealogic, înscrierea spațială, „Cauze și consecințe”, „Pânza de păianjen”, „Graficul T”, „Două culori”.

c) *Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:* „Explozia stelară” (brainstorming-ul), problematizarea, interviul de grup, studiul de caz.

d) *Metode de cercetare în grup:* tema sau proiectul de cercetare în grup, experimentul pe echipe, portofoliul de grup.

În conformitate cu scopul și obiectivele cercetării noastre, o bună parte dintre metodele nominalizate le-am aplicat pe scară largă în cadrul procesului de predare a modului „Didactica educației fizice” și „Practici de absolvire” la specialitatea Pedagogie preșcolară.

Pentru a determina eficiența metodelor interactive asupra procesului de formare a competențelor profesionale specifice educației fizice, în calitate de grupe experimentale au fost selectate grupa 41 și grupa 42 în care procesul educațional a decurs conform metodologiei propuse de noi. La finele modului de specialitate, semestrul I elevii au susținut examen de promovare. În al II-lea semestru elevii au realizat practica de absolvire în instituțiile menționate. La revenirea elevilor în instituție am promovat în rândurile lor un chestionar cu scopul de a verifica influența metodelor interactive asupra nivelului pregătirii profesionale a elevilor/viitori educatori în domeniul teoriei și metodicii educației fizice preșcolare.

Rezultatele cercetării

În baza studierii literaturii de specialitate, a experienței practice acumulate în procesul de formare, formare continuă și recalificare a specialiștilor ce activează în instituțiile preșcolare, precum și a cercetării realizate, am reușit să demonstrăm că utilizarea metodelor interactive accelerează procesul de însușire a cunoștințelor, de formare a priceperilor, deprinderilor și capacităților motrice specifice activității profesionale ale acestora, contribuind la dezvoltarea tuturor proceselor psihice.

Rezultatele cercetărilor științifice [1, 4, 5], precum și demersurile desfășurate de noi prin aplicarea metodelor interactive în scopul formării competențelor profesionale ale elevilor din colegii la specialitatea „Pedagogie preșcolară”, ne-au permis să îmbunătățim nivelul de însușire a cunoștințelor teoretice, să realizăm învățarea prin cooperare a elementelor din atletism, din gimnastică, și tehnico-tactice din jocuri sportive pentru valorificarea potențialului creativ, intelectual și fizic al fiecărui elev.

Astfel, pe parcursul cercetării realizate în perioada 2018-2019, bazate pe utilizarea rațională a metodelor interactive în cadrul lecțiilor de educație fizică, am observat o dinamică a rezultatelor școlare ale elevilor din ambele grupe: nivelul competențelor cognitive la evaluarea finală a constitue 8,22 puncte în Grupa 41 până la 8,36 puncte în Grupa 42 (fig. 1).

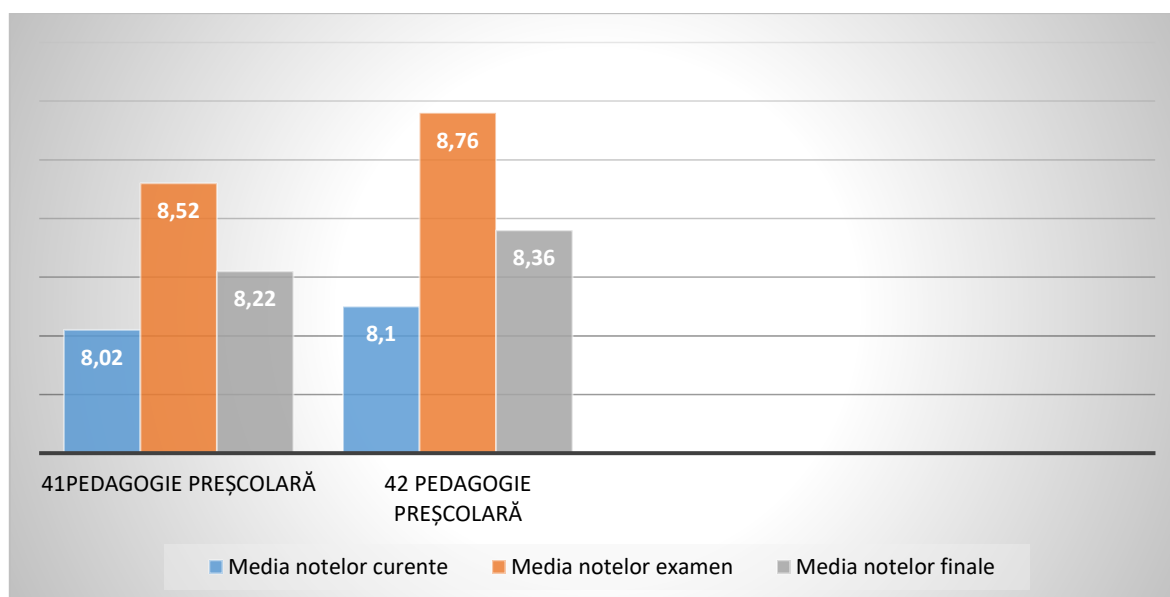

Fig. 1. Nivelul de manifestare a competențelor profesionale în baza mediei notelor de la evaluarea curentă, de la examen și de la evaluarea finală (n-51)

Au influențat metodele interactive aplicate în cadrul procesului de instruire la disciplinele menționate anterior și asupra competențelor psihomotrice necesare cadrelor didactice în organizarea și desfășurarea activităților de educație fizică cu preșcolarii înregistrându-se o notă medie generală 8,71 puncte pentru ambele grupe la finele anului de studiu 2018-2019.

Tabelul 1. Evoluția nivelului de manifestare a competențelor psihomotrice înregistrate de elevii grupelor 41, 42 (în baza notei medii)

Anul de studii	Alergare de suveică 3x 10m (sec)	Săritura în lungime de pe loc (cm)	Din din sprijin culcat pe banca de gimnastică, flotări (nr. repetări)	Ridicarea trunchiului pe verticală din culcat dorsal (nr. repetări)	Din stând pe banca de gimnastică, aplecare înainte (cm)
	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>	<i>nota medie</i>
I	8,16	9,1	8,4	8,72	8,2
II	8,3	9,2	8,56	8,96	8,36
III	8,45	9,28	8,9	9,1	8,45
IV	8,6	9,3	9,18	9,32	8,7
	8,37	9,22	8,76	9,02	8,22

Astfel, constatăm că aplicarea cu succes a metodelor interactive în cadrul procesului de predare a modului „Didactica educației fizice” și „Practici de absolvire” la specialitatea „Pedagogie preșcolară” a permis să influențăm în

aspect cantitativ și calitativ nivelul de însușire a competențelor profesionale de educație fizică ale elevilor din lotul experimental.

Concluzii

Studiul realizat permite să conchidem că recurgerea avizată și profesionistă la metodele interactive în cadrul procesului de instruire vine să valorifice în mod original contribuția acestora la formarea competențelor, fapt ce va conduce la realizarea obiectivelor curriculare multiple precum: dezvoltarea gândirii critice, sporirea eficienței lecțiilor, stimularea interesului și a curiozității elevilor pentru cunoașterea profundă a realității, cultivarea spiritului de investigație, toate acestea ducând la o motivare superioară a învățării, solicitând o angajare proprie efectivă, o trăire personală a acțiunii și apelând la capacitatea elevului de a gândi și de a acționa, de a-și dezvolta imaginația și de a crea.

Bibliografie

1. Bocoș M. *Instruire interactivă*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002. 312 p.
2. Bolboceanu A., Cincilei C. *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani*. În: Standardele profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie. Chișinău. 2010. 172 p.
3. Carp I., Fistican A., Truhin I. *Training of Physical Education Competences of the Secondary School Pupils by Interactive Methods*. În: GYMNASIUM, [S.l.], v. XIX, n. 2, p. 23-30, aug. 2019. Available at: <http://www.gymnasium.ub.ro/index.php/journal/article/view/519>.
4. Grimalschi T. *Educație fizică*. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru treapta primară și gimnazială. Chișinău: Lyceum, 2011.
5. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive* / Tatiana Carlateanu, Olga Cojocaru, V. Goraș-Postica (coord.): Centrul Educațional PRODIDACTICA. Chișinău, 2008, 204 p.
6. Șerbănescu L. *Formarea profesională a cadrelor didactice – repere pentru managementul carierei*. București: Printech, 2011. 168 p.
7. Карабаева С. *Профессиональная подготовка будущих педагогов дошкольного образования к решению задач физического воспитания детей*. В: Педагогико-психологические и медико-биологические проблемы физической культуры и спорта, 2016, Т. 11, № 2, с. 128-134.
8. Княжева И. *Профессиональная подготовка педагогов дошкольного профиля к решению современных воспитательных задач*. În: Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență Socială umărul, 4(41), 2015, p. 3-8.
9. Кошель В. *Педагогические условия подготовки будущих воспитателей к обучению двигательным действиям детей дошкольного возраста*. В: Молодой учёный, №24 (104), 2015, с. 979-983.